Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et Liv gjenoplevet i Erindringen; Anden Del 1842-49 (1944)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: ”2. og 3. Del : 1842-56”, i Heiberg, Johanne Luise: *2. og 3. Del : 1842-56*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 151. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr06val-shoot-idm139696435255552/facsimile.pdf (tilgået 16. april 2024)

Anvendt udgave: 2. og 3. Del : 1842-56

vilde kjende de Mennesker, hvis Liv gik hen bag disse Vægge, kjende deres Glæder, kjende deres Smerter, haabende, at en lille Cave af mig kunde bringe lidt Forandring, lidt Sollys ind i den tarvelige Bolig, og med Sandhed kan jeg sige, at min Taknemmelighed var stor, naar Forsynet undte mig den Glæde at bidrage lidt til deres Lykke.

En Morgen havde jeg vandret længere om end sædvanligt; jeg havde fordybet mig i et af Skovene og var ved Enden af denne kommen ud til en af de brede Aser, der blødt og yndigt slynge sig langs med Skovene. Endelig standsede jeg ved en Granskov, der saae mørk og høitidelig ud, som Granskove jo gjerne gjøre; de nøgne Stammer tabte sig, den ene bag den anden, i et Perspectiv, der har noget Uendeligt ved sig, idet man paa een Gang ser saa langt igjennem den og dog ikke formaar at se Enden paa den. Det rødlige Teppe af nedfaldne Naale bidrager til, at det Oplivende, Friske i Naturen her ikke findes. Man har ofte sammenlignet saadanne Skove med en Kirke; jeg vil hellere sammenligne dem med en Klosterhvælving, hvor Pillerne staa i Rader ved Siden af hinanden. Vel bliver man høitidelig stemt i en saadan Skov; men det er ikke Kirkens Høitidelighed, det er Klosterets. Stemningen er ikke lys, opløftende, men tung og knugende, som om man skulde vogte sig og være paa sin Post i paakommende Tilfælde. Med disse Følelser gik jeg igjennem hin Skov, ikke fri for en ængstelig Hjertehanken, og jeg tænkte: Du vover dig ogsaa for vidt paa disse ensomme Steder! Vende om havde jeg dog ikke Lyst til, især da jeg syntes at øine en Lysning, der spaaede, at jeg snart maatte komme ud af Skoven, og saa ønskede jeg dog nok at vide, hvad der da vilde vise sig; jeg tog altsaa Mod til mig og gik videre. Omsider naaede jeg ud og stod nu pludseligt ved en lille Hytte, der laa ved en af de bugtede Indsøer. Omkring Hytten var et Stakit, der indesluttede en temmelig stor Køkkenhave. Jeg gik lige hen til dette, saae ind i Haven og blev da en ualmindelig høi, gammel Kvindeskikkelse vaer; hun støttede sig paa en Krykke under den ene Arm og gravede i Jorden med en Spade i den anden Haand; med stort Besvær stak hun Spaden i Jorden og søgte, som det lod, efter Kartofler. Hun vendte Ryggen til den Side, hvor jeg stod, saa jeg ikke kunde se hendes Ansigt. Jeg tænkte strax: denne Kone maa jeg tale med. Bøiende mig over Stakitet raabte jeg med lydelig Røst: „Goddag! vil De ikke sige mig Besked om Veien til Kroen i Hellebæk?“ Hun dreiede sig nu om efter Lyden, og idet hun saae en velklædt Dame, sagde hun med en ualmindelig kraftig Røst: „Herre Gud, hvor kommer De herhen?“ Hun humpende nu hen til mig og gav mig en kort Besked om Veien. „Hvad feiler Deres Ben?“ spurgte jeg. Og nu brast hun til min Forundring i en saa heftig og lidenskabelig Graad, at hun formeligt forskrækkede mig. „Luk op og lad mig komme ind til Dem,“ sagde jeg;

hun adlød. „Kan jeg ikke faa Lov at komme ind i Deres Hus," vedblev jeg, „jeg har gaaet langt og trænger til at sidde ned." — „Jo, det veed Gud, De kan," svarede hun, „hvis De vil træde ind i min usle Hytte til mig elendige Menneske!" Jeg gik nu ind i Hytten; hun fulgte grædende efter. Derinde saae ganske pent og renligt ud. Det var et lille, firkantet Rum med et Vindue til begge Sider, et ud til Haven, et andet til Siden paa den modsatte Side. Ved dette sidste stod mod Væggen en meget stor Dragkiste med nogle dybe Skuffer, der vare til at trække ud med Messingringe. Ved Vinduet ud til Haven stod paa den ene Side en gammeldags Topeeng, fyldt med Dyner næsten op til Loftet, paa den anden Side af Vinduet en Slagbænk af Træ, ved Vinduet selv et lille Bord, en gammel Læderlænestol og en Spinderok. Midt i Stuen ved Siden af Slagbænken en meget stor, fremspringende, gammeldags, firkantet Kakkelovn. Bag denne Stue et lille Kjøkken, hvor Alt stod i den bedste Orden.

Da vi vare komne ind i Stuen, sagde jeg: „Sæt Dem nu ned og fortæl mig, hvorfor De er saa fortvivlet." Hun kastede sig grædende ned paa Stolen ved Vinduet ud til Haven, og jeg satte mig ned lige overfor paa Slagbænken. „Hvorfor?" udbrød hun med sin stærke, mandige Stemme og saae paa mig med et saa fortvivlet og lidenskabeligt Udtryk, at jeg blev ganske bange for hende. „Fordi Gud har forladt mig." — „Hvorfor tror De det?" spurgte jeg, idet jeg følte den dybeste Medlidenhed med det arme Menneske. — „Vilde han," vedblev hun, „lade mig lide, som jeg gjør, vilde han have fundet sig i, at den Onde fik Lov at huserе med mit arme Legeme, hvis han ikke havde forladt mig? Dag og Nat plages jeg af de uudsigeligste Smerter i dette Ben; uden Søvn om Natten, uden Ro om Dagen er jeg som i et Helvede af Pine og Smerte." — „Lad mig se Deres Ben," svarede jeg, „maaske veed jeg Raad." Hun saae atter paa mig, men denne Gang med et forbauset Udtryk. „Vil De se paa mit Ben?" sagde hun, „vil De betragte mig elendige Skabning? Hvor er De fra?" — „Fra Kjøbenhavn," svarede jeg. — „Ja, det kunde jeg nok tænke, thi Folk derinde ere gode." — „Lad mig se det," vedblev jeg. Hun saae nu paa mig med et venligt Smil, idet Taarerne løb mere stille ned ad hendes Kinder. „Nei, det er Synd, lille Jomfru, at De skulde se det hæslige Syn." — Atter maatte jeg bede og gjentage min Anmodning, idet hun tilsidst grædende og ligesom mumlende nogle Ord, jeg ikke kunde forstaa, løste en Mængde Klude af Benet. Og nu kom et Syn tilskue, hvorved jeg gys. Hele Benet fra Hælen til Knæet saa i det blodige Kjød. „Har De ikke spurgt en Læge til Raads?" spurgte jeg. — „En Læge? Hvad tror De, at en Doctor bryder sig om et Kryb som mig? En Læge kan desuden ikke hjælpe; der er kun een Ting, som kan hjælpe, og dette har jeg ønsket i fem Aar, men hvor skulde jeg faa det fra?" — „Og det er?"